

Znak: K-1.431.1.3.2025.6.MF
Szczecin, 8 lipca 2025 r.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji w ramach realizacji programów wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania w latach 2023-2024 – dotyczy Programów „Posiłek w szkole i w domu”
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4 70-502 Szczecin
Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Gmina Międzyzdroje Plac Ratuszowy 1 72-500 Międzyzdroje
Osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli	Pan Mateusz Bobek – Burmistrz Międzyzdrojów
Okres objęty kontrolą	Lata 2023 – 2024
Kontrolerzy	– Dariusz Zięcik – inspektor wojewódzki (kierownik zespołu kontrolnego), – Magdalena Frymus – inspektor wojewódzki, z Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.
Nr upoważnienia	14/25 z dnia 5 marca 2025 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	– art. 175 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.) – § 7 umów nr 396/ZPS-4/2023 z dnia 5 kwietnia 2023 r. i nr 361/WZPS-4/2024 z dnia 19 kwietnia 2024 r., zawartych pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim a Gminą Międzyzdroje

Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, gospodarność, rzetelność i celowość
Rodzaj kontroli i tryb kontroli	Planowa, tryb zwykły
Termin kontroli	18-24 marca 2025 r.

Podstawa prawna realizacji zadania	1) Art. 115 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm., Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.) 2) Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007 ze zm.) 3) Uchwała nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028 (M.P z 2023 r. poz. 881)
---	---

USTALENIA KONTROLI

Wieloletnie rządowe programy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023¹ i na lata 2024-2028² (dalej: Programy) są programami wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy o pomocy społecznej (dalej: u.o.p.s.).

Kontrolą objęto prawidłowość przyznawania przewidzianego Programami wsparcia w formie posiłku, z uwagi na nieprawidłowości w tym zakresie, które stwierdzone zostały w toku kontroli przeprowadzonej przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.

1. Udzielenie dotacji

Dofinansowanie środkami pochodzącymi z budżetu państwa, realizacji rządowych programów „Posiłek w szkole i w domu” w zakresie modułów 1 i 2 w latach 2023-2024, nastąpiło na podstawie zawartych przez Wojewodę Zachodniopomorskiego z Gminą Międzyzdroje (dalej: Gminą, jednostką) umów:

- nr 396/ZPS-4/2023 z dnia 5 kwietnia 2023 r., w której ustalono okres realizacji zadania oraz wykorzystania dotacji od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.,
- nr 361/WZPS-4/2024 z dnia 19 kwietnia 2024 r., w której ustalono okres realizacji zadania oraz wykorzystanie dotacji od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r.

¹ Ustanowiony uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r., zmienioną uchwałą nr 264 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2022 r.

² Ustanowiony uchwałą nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r.

Obie umowy dotacyjne zawierają analogiczne postanowienia dotyczące przyznania Gminie dotacji celowej na realizację Programów w kwocie 30 000,00 zł³ oraz zobowiązania Gminy do przeznaczenia na realizację Programów środków własnych w wysokości nie mniejszej niż 40% kosztów tej realizacji.

W umowach określono również, że ze środków przekazanych w ramach Programów Gmina udzieli wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w u.o.p.s.⁴, w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

(dowód: akta kontroli str. 33-40)

Ustalono, że na realizację Programów w latach 2023-2024 Gmina otrzymała dotacje w wysokości określonej w powyżej przywołanych umowach, tj. w kwocie po 30 000,00 zł na każdy rok realizacji zadania.

(dowód: akta kontroli str. 376-391)

2. Organizacja dożywiania

Ustalono, że realizacja Programów w zakresie wsparcia w formie posiłku opierała się o następujące uchwały Rady Miejskiej w Międzyzdrojach:

- 1) Nr V/62/19 z dnia 12 lutego 2019 r.⁵, na podstawie której odstąpiono od żądania zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku, osobom i rodzinom wymienionym w wieloletnim rządowym programie „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej, dochód osoby w rodzinie lub dochód rodziny nie przekracza wysokości 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 u.o.p.s.
- 2) Nr LVI/689/23 z dnia 20 stycznia 2023 r.⁶, na podstawie której odstąpiono od żądania zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku, osobom i rodzinom wymienionym w wieloletnim rządowym programie „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej, dochód osoby w rodzinie lub dochód rodziny nie przekracza wysokości 200% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 u.o.p.s.
- 3) Nr LXVII/804/23 z dnia 9 listopada 2023 r.⁷, na podstawie której odstąpiono od żądania zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej w formie posiłku, dla osób i rodzin wymienionych w uchwale nr 149 Rady Ministrów

³ Dotacja przyznana w dziale 852 (Pomoc społeczna), rozdziale 85230 (Pomoc społeczna w zakresie dożywiania) i § 2030 (Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin).

⁴ W szczególności dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej oraz osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 u.o.p.s., w szczególności osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym.

⁵ W sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem rządowym „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

⁶ W sprawie zmiany uchwały Nr V/62/19 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 12 lutego 2019 r.

⁷ W sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz określenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych w związku z uchwałą Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej, dochód osoby w rodzinie lub dochód rodziny nie przekracza wysokości 200% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 u.o.p.s.

(dowód: akta kontroli str. 43-46)

Zgodnie z założeniami Programów, na szczeblu gminy realizują je samorządowe jednostki organizacyjne pomocy społecznej przy udziale właściwych jednostek organizacyjnych gminy. Programy wskazują, że do zadań gminy (wójta, burmistrza, prezydenta miasta) należy między innymi przyznawanie pomocy wynikającej z Programów, za pośrednictwem kierowników ośrodków pomocy społecznej.

Stwierdzono, że realizacją Programów w Gminie zajmował się Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach (dalej: OPS), którego kierownik oraz niektórzy z pracowników posiadali upoważnienia Burmistrza Międzyzdrojów do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej. Ustalono, że wysokość opłat za wsparcie w formie posiłku oraz sposób dokonywania związanych z tym rozliczeń uregulowany został między innymi w umowach i porozumieniach zawartych przez kierownika OPS⁸ z podmiotami (stowarzyszenia, szkoły, przedszkola) realizującymi przedmiotową formę wsparcia.

(dowód: akta kontroli str. 49-60, 67-72)

3. Realizacja zadania

Na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że Gmina, w związku z udzieleniem wsparcia w formie posiłku oraz zasiłku celowego w ramach realizacji Programów, poniosła wydatki w kwocie 50 000,00 zł w 2023 r. oraz 50 000,00 zł w 2024 r. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia tabela.

Forma udzielonego wsparcia	Kwota poniesionych wydatków w:	
	2023 r.	2024 r.
Posiłek	18 893,00 zł	19 138,00 zł
Zasiłek celowy	31 107,00 zł	30 862,00 zł
Świadczenie rzeczowe	0,00 zł	0,00 zł
Razem	50 000,00 zł	50 000,00 zł

(dowód: akta kontroli str. 76-106)

Kontroli poddane zostały wszystkie wydatki poniesione w latach 2023-2024⁹ przez Gminę, w związku z zakupem posiłków dla:

- 10 przedszkolaków i 1 ucznia wydawanych przez Przedszkole Miejskie nr 1 „Morskie Skarby” w Międzyzdrojach, Oddział Przedszkolny przy Szkole

⁸ Kierownik OPS posiadała udzielone przez Burmistrza Międzyzdrojów pełnomocnictwo, obejmujące między innymi zawieranie umów w zakresie działalności OPS.

⁹ Na rzecz Stołówki XXXXX XXXXX w Wolinie, Stowarzyszenia Pogotowie Społeczne w Poznaniu - Schroniska dla osób bezdomnych, Fundacji - Instytut św. Brata Alberta w Świnoujściu poniesiono wydatki tylko w 2023 r.

Podstawowej nr 2 im. prof. dra Władysława Szafera w Wapnicy oraz Stołówkę XXXXX XXXXX w Wolinie,

- 4 dorosłych wydawanych przez Stowarzyszenie Diogenes w Rynowie (Schronisko dla osób bezdomnych), Stowarzyszenie Pogotowie Społeczne w Poznaniu (Schroniska dla osób bezdomnych) oraz Fundację Instytut św. Brata Alberta w Świnoujściu.

(dowód: akta kontroli str. 107-118)

Kontroli poddanych zostało 100% decyzji administracyjnych przyznających świadczenia wyżej wskazanym osobom. Numery skontrolowanych decyzji przedstawiono poniżej.

1.	OPS-536.3771.236.2022	11.	OPS.536.1952.162.2023	21.	OPS-536.2241.156.2024
2.	OPS-536.2275.188.2023	12.	OPS-536.797.69.2023	22.	OPS-536.2240.151.2024
3.	OPS-536.1908.146.2023	13.	OPS-536.1305.98.2023	23.	OPS-536.33.6.2024
4.	OPS-536.2073.156.2023	14.	OPS-536.2289.174.2023	24.	OPS-536.1686.129.2024
5.	OPS-536.1916.142.2023	15.	OPS-536.2201.171.2023	25.	OPS-536.847.83.2024
6.	OPS-536.4553.272.2022	16.	OPS-536.2200.178.2023	26.	OPS-536.848.85.2024
7.	OPS-536.1705.130.2023	17.	OPS-536.2370.1.2024	27.	OPS-536.1685.132.2024
8.	OPS-536.2312.181.2023	18.	OPS-536.2125.161.2024		
9.	OPS-536.4212.242.2022	19.	OPS-536.2842.3.2024		
10.	OPS-536.1996.151.2023	20.	OPS-536.2905.204.2024		

(dowód: akta kontroli str. 119-176)

Ustalono, że wydatki poniesione w latach 2023-2024, w związku z poddanymi kontroli decyzjami, znajdują odzwierciedlenie w ewidencji księgowej zadania, płatności za posiłki były dokonywane terminowo oraz w terminach realizacji zadania ustalonych w umowach o dotację.

(dowód: akta kontroli str. 177-372)

W wyniku analizy przedłożonej dokumentacji merytorycznej i finansowo-księgowej dotyczącej lat 2023-2024 stwierdzono, że w ramach zadania sfinansowano pozaprogramowe posiłki, tzn. sfinansowano całodzienne wyżywienie, zamiast 1 ciepłego posiłku dziennie. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

Ustalono, że wszystkie skontrolowane decyzje administracyjne zawierają elementy wymienione w art. 107 § 1 pkt 1-9 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. Stwierdzono także, że udzielenie wsparcia w formie posiłku nastąpiło na podstawie decyzji zawierających w podstawie prawnej, sentencji oraz uzasadnieniu, przepisy i zwroty, które odnoszą się do innej formy wsparcia w ramach Programów, tj. do świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności. **Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonego uchybienia.**

4. Ewidencja księgowa zadania

W wyniku weryfikacji sposobu prowadzenia ewidencji księgowej ustalono, że w kontrolowanym okresie:

- transze dotacji otrzymane na realizację Programu, Gmina ewidencjonowała na wyodrębnionym koncie księgowym 130-852-85230-2030-01000000,
- środki dotacji wydatkowane na realizację Programu, OPS ewidencjonował na wyodrębnionym koncie księgowym 130-852-85230-3110-0010,
- środki własne Gminy wydatkowane na realizację Programu, OPS ewidencjonował na wyodrębnionym koncie księgowym 130-852-85230-3110-0011.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że ewidencje księgowe spełniały wymogi określone w § 6 ust. 1 umów dotacyjnych, zgodnie z treścią którego „Gmina zobowiązuje się do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej zadania, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy (...) o rachunkowości (...) w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych”.

(dowód: akta kontroli str. 374-375, 393-414)

5. Rozliczenie zadania

Gmina na realizację Programów otrzymała 30 000,00 zł w 2023 r. oraz 30 000,00 zł w 2024 r. Z przedłożonej kontrolującym ewidencji księgowej wynika, że całkowite wydatki zadania wyniosły 50 000,00 zł w 2023 r. (w tym poniesione ze środków własnych stanowiły 20 000,00 zł) oraz 50 000,00 zł w 2024 r. (w tym poniesione z ze środków własnych stanowiły 20 000,00 zł).

(dowód: akta kontroli str. 33-42, 374-391, 393-414)

W wyniku nieprawidłowości opisanych w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 3. Realizacja zadania stwierdzono, że łączna kwota wydatków niekwalifikujących się do rozliczenia Programów wyniosła 4 400,00 zł w 2023 r., oraz 3 532,00 w 2024 r. Powyższe miało wpływ na rozliczenie zadania. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI

Ad 3. Realizacja zadania

Nieprawidłowe poniesienie w ramach zadania wydatków na całodzienne wyżywienie, a nie na 1 posiłek dziennie

W wyniku analizy przedłożonych dokumentów stwierdzono, że OPS w ramach Programów przyznał i sfinansował 10 przedszkolakom, 1 uczniowi oraz 4 dorosłym całodzienne wyżywienie zamiast 1 ciepłego posiłku dziennie.

(dowód: akta kontroli str. 76-373)

W związku z powyższym Burmistrz Międzyzdrojów wyjaśnił, że: „W latach 2023-2024 beneficjentom Programów „Posiłek w szkole i w domu” w podmiotach wskazanych w trakcie kontroli, finansowano w ramach zadania więcej niż 1 gorący posiłek (obiad) ponieważ zinterpretowano zapis programu „Posiłek w szkole i w domu” jako zabezpieczenie

posiłku/wyżywienia, a nie tylko jako jednego gorącego posiłku. Zinterpretowano, że wyżywienie to posiłek niezbędny do codziennego funkcjonowania na czas przebywania m.in. w przedszkolu czy schronisku dla osób bezdomnych a więc śniadanie, obiad i podwieczorek/kolacja”.

(dowód: akta kontroli str. 22-32, 416-425)

Odnosząc się do udzielonych wyjaśnień należy stwierdzić, że zasady udzielania pomocy zostały określone w Programach. Przewidują one udzielenie pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Przez pojęcie „posiłek” należy więc rozumieć tylko jeden posiłek. Podkreślenia wymaga fakt, że w treści Programów stosowany jest termin „posiłek”, a nie „posiłki”, co wskazuje na możliwość finansowania tylko jednego posiłku.

Powyższe nie oznacza, że Gmina nie może pokrywać kosztów dodatkowego wyżywienia, poza Programami, w placówkach które prowadzą całodienne wyżywienie. Zadanie to może być realizowane bądź w formie zasiłku celowego, bądź w formie opłaty za dodatkowe wyżywienie przekazywane bezpośrednio na konto placówki. Jednakże to dodatkowe wyżywienie (za wyjątkiem 1 posiłku – obiadu) nie może być wykazywane do rozliczenia Programów.

Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości było błędne przekonanie Jednostki o tym, że przyznanie posiłku może być traktowane jako całodienne wyżywienie. Powyższe skutkowało nieprawidłowym zakwalifikowaniem poniesionych wydatków do rozliczenia w ramach Programów. Odpowiedzialność za opisaną nieprawidłowość ponosi kierownik OPS oraz kierownik jednostki.

Mając powyższe na uwadze ustalono, że w latach 2023-2024 stawki za całodienne wyżywienie, w tym obiady nie zmieniały się w poszczególnych podmiotach. Szczegóły w tym zakresie ujęto w tabeli.

Nazwa podmiotu	Koszt wyżywienia w:			
	2023 r.		2024 r.	
	całodziennego, w tym:	obiad	Całodziennego, w tym:	obiad
Stowarzyszenie Pogotowie Społeczne Poznań	19,00 zł	11,00 zł*	brak danych**	brak danych**
Stowarzyszenie Diogenes	21,00 zł	13,00 zł	21,00 zł	13,00 zł
Fundacja Instytut św. Brata Alberta	18,00 zł	9,00 zł	18,00 zł**	9,00 zł**
Stołówka XXXXX XXXXX	22,00 zł	10,00 zł	22,00 zł**	10,00 zł**
Przedszkole Miejskie nr 1 w Międzyzdrojach	10,00 zł	6,00 zł	10,00 zł	6,00 zł
Oddział Przedszkolny w SP nr 2 w Wapnicy	10,00 zł	6,00 zł	10,00 zł	6,00 zł
* Ze względu na nieustalenie przez Gminę Międzyzdroje stawki za 1 posiłek w ciągu dnia kontrolujący przyjęli do rozliczenia stawkę w wysokości 11,00 zł.				
** W 2024 r. Gmina Międzyzdroje nie wydatkowała środków w ramach realizacji zadania.				

(dowód: akta kontroli str. 22-32, 55-75, 416-425)

W tym miejscu na szczególną uwagę zasługuje fakt nieustalenia przez Gminę stawki za 1 obiad stosowanej przez Stowarzyszenie Pogotowie Społeczne. Na tę okoliczność kontrolujący zapytali Gminę o wysokość stawki za 1 obiad w Stowarzyszeniu Pogotowie Społeczne Poznań.

Zgodnie z wyjaśnieniami Burmistrza Gminy „Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach posiada umowę zawartą ze Stowarzyszeniem Pogotowie Społeczne w Poznaniu, która określa jedynie całodienne wyżywienie, bez rozbicia na kwoty poszczególnych posiłków.

W związku z tym wystąpiliśmy z pismem do w/w pomiotu o podanie stawek dziennych za poszczególne posiłki składające się na całodienne wyżywienie.

W odpowiedzi na nasze pismo Stowarzyszenie Pogotowie Społeczne w Poznaniu przestało swoją uchwałą określającą koszt odpłatności za pobyt w schronisku i noclegowni a także odpowiedź z której wynika, że nie są w stanie wykazać poszczególnych kwot za posiłek”. W załączeniu do wyjaśnień Gmina przestawiła odpowiedź i uchwałę Stowarzyszenia.

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że Stowarzyszenie ustaliło jedynie stawkę za całodienne wyżywienie w wysokości 19,00 zł.

Mając na uwadze złożone wyjaśnienia i przedstawioną dokumentację kontrolujący, na potrzeby rozliczenia zadania, ustalili stawkę za 1 posiłek dziennie w wysokości 11,00 zł stanowiącą średnią stawek za 1 obiad stosowanych przez Fundację św. Brata Alberta i Stowarzyszenie Diogenes realizujące wsparcie w formie posiłku dla osób dorosłych, tj. $(13\text{ zł} + 9\text{ zł}) / 2 = 11\text{ zł}$.

(dowód: akta kontroli str. 22-32, 59-60, 416-425)

Na podstawie opisanych stawek kontrolujący ustalili wysokość wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych. Szczegółowe dane dotyczące wydatków niekwalifikowalnych poniesionych w ramach zadania zawarto w poniższej tabeli.

Lp.	Rok realizacji zadania	Nr dowodu księgowego	Wydatki poniesione na realizację zadania	Wydatki poniesione na obiady	Wydatki niekwalifikowalne - dodatkowe posiłki
1.	2.	3.	4. (5.+6.)	5.	6.
		Oddział Przedszkolny w SP nr 2 w Wapnicy			
1.		nk 000042/10/2023/SP 2	220,00 zł	132,00 zł	88,00 zł
2.		nk 000042/10/2023/SP 2	170,00 zł	102,00 zł	68,00 zł
3.		nk 000046/11/2023/SP 2	140,00 zł	84,00 zł	56,00 zł
4.		nk 000046/11/2023/SP 2	110,00 zł	66,00 zł	44,00 zł
5.		nk 000051/12/2023/SP 2	100,00 zł	60,00 zł	40,00 zł
6.		nk 000051/12/2023/SP 2	130,00 zł	78,00 zł	52,00 zł
		Przedszkole Miejskie nr 1 w Międzyzdrojach			
7.		nk 000001/01/2023/PM 1	150,00 zł	90,00 zł	60,00 zł
8.		nk 000001/01/2023/PM 1	190,00 zł	114,00 zł	76,00 zł
9.		nk 000007/02/2023/PM 1	100,00 zł	60,00 zł	40,00 zł
10.	2023	nk 000012/03/2023/PM 1	160,00 zł	96,00 zł	64,00 zł
11.		nk 000015/04/2023/PM 1	160,00 zł	96,00 zł	64,00 zł
12.		nk 000020/05/2023/PM 1	80,00 zł	48,00 zł	32,00 zł
13.		nk 000023/07/2023/PM 1	200,00 zł	120,00 zł	80,00 zł
14.		nk 000029/08/2023/PM 1	70,00 zł	42,00 zł	28,00 zł
15.		nk 000031/09/2023/PM 1	150,00 zł	90,00 zł	60,00 zł
16.		nk 000031/09/2023/PM 1	170,00 zł	102,00 zł	68,00 zł
17.		nk 000031/09/2023/PM 1	20,00 zł	12,00 zł	8,00 zł
18.		nk 000031/09/2023/PM 1	130,00 zł	78,00 zł	52,00 zł
19.		nk 000032/10/2023/PM 1	130,00 zł	78,00 zł	52,00 zł
20.		nk 000032/10/2023/PM 1	160,00 zł	96,00 zł	64,00 zł

21.		nk 000032/10/2023/PM 1	130,00 zł	78,00 zł	52,00 zł
22.		nk 000032/10/2023/PM 1	160,00 zł	96,00 zł	64,00 zł
23.		nk 000032/10/2023/PM 1	60,00 zł	36,00 zł	24,00 zł
24.		nk 000032/10/2023/PM 1	40,00 zł	24,00 zł	16,00 zł
25.		nk 000038/12/2023/PM 1	170,00 zł	102,00 zł	68,00 zł
26.		nk 000038/12/2023/PM 1	210,00 zł	126,00 zł	84,00 zł
27.		nk 000038/12/2023/PM 1	80,00 zł	48,00 zł	32,00 zł
28.		nk 000038/12/2023/PM 1	40,00 zł	24,00 zł	16,00 zł
29.		nk 000038/12/2023/PM 1	90,00 zł	54,00 zł	36,00 zł
		Stołówka XXXXX XXXXX			
30.		fv 1341/2023	408,00 zł	190,00 zł	218,00 zł
31.		fv 1452/2023	310,00 zł	160,00 zł	150,00 zł
		Stowarzyszenie DIOGENES w Rynowie			
32.		r. 14/06/23	546,00 zł	338,00 zł	208,00 zł
33.		r. 14/07/23	651,00 zł	403,00 zł	248,00 zł
34.		r. 13/08/23	651,00 zł	403,00 zł	248,00 zł
35.		r. 10/09/23	630,00 zł	390,00 zł	240,00 zł
36.		r. 15/10/23	651,00 zł	403,00 zł	248,00 zł
37.		r. 15/11/23	777,00 zł	481,00 zł	296,00 zł
38.		r. 20/11/23	630,00 zł	390,00 zł	240,00 zł
39.		r. 12/12/23	651,00 zł	403,00 zł	248,00 zł
40.		r. 13/12/23	525,00 zł	325,00 zł	200,00 zł
		Stowarzyszenie Pogotowie Społeczne Poznań			
41.		no 37/03/2023/B	304,00 zł	176,00 zł	128,00 zł
42.		no 29/04/2023/B	570,00 zł	330,00 zł	240,00 zł
		Razem	11 024,00 zł	6 624,00 zł	4 400,00 zł
		Oddział Przedszkolny w SP nr 2 w Wapnicy			
43.		nk 000004/01/24/SP 2	60,00 zł	36,00 zł	24,00 zł
44.		nk 000006/03/24/SP 2	130,00 zł	78,00 zł	52,00 zł
45.		nk 000013/04/24/SP 2	160,00 zł	96,00 zł	64,00 zł
46.		nk 000016/04/24/SP 2	100,00 zł	60,00 zł	40,00 zł
47.		nk 000021/05/24/SP 2	90,00 zł	54,00 zł	36,00 zł
		Przedszkole Miejskie nr 1 w Międzyzdrojach			
48.		nk 000002/01/2024/PM 1	60,00 zł	36,00 zł	24,00 zł
49.		nk 000002/01/2024/PM 1	160,00 zł	96,00 zł	64,00 zł
50.		nk 000002/01/2024/PM 1	70,00 zł	42,00 zł	28,00 zł
51.		nk 000005/03/2024/PM 1	110,00 zł	66,00 zł	44,00 zł
52.		nk 000005/03/2024/PM 1	180,00 zł	108,00 zł	72,00 zł
53.		nk 000005/03/2024/PM 1	110,00 zł	66,00 zł	44,00 zł
54.		nk 000008/03/2024/PM 1	140,00 zł	84,00 zł	56,00 zł
55.	2024	nk 000008/03/2024/PM 1	120,00 zł	72,00 zł	48,00 zł
56.		nk 000010/04/2024/PM 1	170,00 zł	102,00 zł	68,00 zł
57.		nk 000010/04/2024/PM 1	80,00 zł	48,00 zł	32,00 zł
58.		nk 000011/05/2024/PM 1	120,00 zł	72,00 zł	48,00 zł
59.		nk 000011/05/2024/PM 1	130,00 zł	78,00 zł	52,00 zł
		Stowarzyszenie DIOGENES w Rynowie			
60.		r. 14/01/23	651,00 zł	403,00 zł	248,00 zł
61.		r. 15/01/23	483,00 zł	299,00 zł	184,00 zł
62.		r. 21/01/23	651,00 zł	403,00 zł	248,00 zł
63.		r. 06/02/23	588,00 zł	364,00 zł	224,00 zł
64.		r. 20/02/24	378,00 zł	234,00 zł	144,00 zł
65.		r. 21/02/24	567,00 zł	351,00 zł	216,00 zł
66.		r. 16/03/24	651,00 zł	403,00 zł	248,00 zł
67.		r. 17/03/24	651,00 zł	403,00 zł	248,00 zł
68.		r. 15/04/24	630,00 zł	390,00 zł	240,00 zł

69.	r. 18/04/24	630,00 zł	390,00 zł	240,00 zł
70.	r. 11/05/24	651,00 zł	403,00 zł	248,00 zł
71.	r. 16/05/24	651,00 zł	403,00 zł	248,00 zł
Razem		9 172,00 zł	5 640,00 zł	3 532,00 zł

W ramach części skontrolowanych wydatków poniesionych w 2023 r. w wysokości 11 024,00 zł¹⁰ kwota 6 624,00 zł została wydatkowana na obiady, natomiast kwota w wysokości **4 400,00 zł** stanowi koszt pozostałych posiłków danego dnia.

Podobnie w ramach części skontrolowanych wydatków poniesionych w 2024 r. w wysokości 9 172,00 zł¹¹ kwota 5 640,00 zł została poniesiona na obiady, natomiast kwota w wysokości **3 532,00 zł** stanowi koszt pozostałych posiłków danego dnia.

(dowód: akta kontroli str. 76-118, 177-373, 393-414)

Mając na uwadze powyższe, wydatki poniesione łącznie w wysokości 7 932,00 zł nie kwalifikują się do rozliczenia Programów. Podsumowanie dokonanych rozliczeń zawarto w punkcie Ad 5. Rozliczenie zadania.

Ad 5. Rozliczenie zadania

Gmina wykazała, że na realizację Programów przeznaczono środki w kwocie odpowiednio 50 000,00 zł w 2023 r. i 50 000,00 zł w 2024 r. W wyniku nieprawidłowości opisanych w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 3. Realizacja zadania stwierdzono, że łączna kwota wydatków niekwalifikujących się do rozliczenia Programów, wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem z tytułu sfinansowania pozaprogramowych posiłków wyniosła 7 932,00 zł, z tego:

- 4 400,00 zł wydatkowano w 2023 r.,
- 3 532,00 zł wydatkowano w 2024 r.

Mając na uwadze powyższe ustalono, że kwota środków kwalifikujących się do rozliczenia Programów wyniosła 45 600,00 zł w 2023 r. oraz 46 468,00 zł w 2024 r.

Dane w tym zakresie w podziale na poszczególne lata przedstawiono w tabeli.

		2023 r.	2024 r.
1	Przekazana dotacja	30 000,00 zł	30 000,00 zł
2	Całkowity koszt zadania	50 000,00 zł	50 000,00 zł
3	Wydatki niekwalifikowalne	4 400,00 zł	3 532,00 zł
4	Wydatki kwalifikowalne (2-3)	45 600,00 zł	46 468,00 zł
5	Kwota należnej dotacji (4 x 60,00%)	27 360,00 zł	27 880,80 zł
Kwota dotacji do zwrotu (1-5)		2 640,00 zł	2 119,20 zł
Ogółem kwota dotacji do zwrotu		4 759,20 zł	

(dowód: akta kontroli str. 33-42, 177-415)

¹⁰ Skontrolowane wydatki rozliczone w ramach zadania w 2023 r. wyniosły łącznie 11 764,60 zł. W przypadku części dowodów księgowych wydatki zostały poniesione prawidłowo, w związku z tym dowody te nie zostały wykazane w tabeli.

¹¹ Skontrolowane wydatki rozliczone w ramach zadania w 2014 r. wyniosły łącznie 14 397,00 zł. W przypadku części dowodów księgowych wydatki zostały poniesione prawidłowo, w związku z tym dowody te nie zostały wykazane w tabeli.

Zgodnie z zapisem § 4 ust. 1 umów o dotację wkład własny Gminy na realizację Programów nie może stanowić mniej niż 40,00% kosztów jego realizacji, zatem dotacja nie może przekroczyć 60,00% tych kosztów. Mając na uwadze, że wydatki kwalifikowalne wyniosły:

- 45 600,00 zł w 2023 r., należna Gminie dotacja w tym roku wynosi 27 360,00 zł,
- 46 468,00 zł w 2024 r., należna Gminie dotacja w tym roku wynosi 27 880,80 zł.

W związku z tym kwoty dotacji podlegających zwrotowi do budżetu państwa wynoszą odpowiednio 2 640,00 zł oraz 2 119,20 zł.

W świetle powyższych ustaleń środki w wysokości **4 759,20 zł**, wydatkowane na pozaprogramowe posiłki w latach 2023-2024, tj. niezgodnie z zasadami Programów oraz z zawartymi umowami o dotację, w myśl § 5 ust. 4 pkt 1 umów o dotację, stanowią dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem, która podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych.

Jednocześnie ww. środki stanowią, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem i podlegają zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności.

Za dzień stwierdzenia okoliczności uznaje się dzień odebrania Wystąpienia pokontrolnego przez jednostkę kontrolowaną.

Stosownie do art. 169 ust. 4 ustawy o finansach publicznych zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem (...). Zgodnie z art. 169 ust. 5 pkt 1 ustawy o finansach publicznych odsetki od dotacji podlegających zwrotowi do budżetu państwa nalicza się począwszy od dnia przekazania z budżetu państwa dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, w tym przypadku od dnia:

- 10 października 2023 r. dla kwoty 1 278,00 zł,
- 20 listopada 2023 r. dla kwoty 1 362,00 zł,
- 5 grudnia 2024 r. dla kwoty 2 119,20 zł.

Należy zwrócić uwagę, że wykorzystanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem mogłoby stanowić naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹², gdyby kwoty nieprawidłowo wydatkowanych dotacji w poszczególnych latach 2023-2024 przekroczyły kwotę minimalną wynikającą z ustawy¹³.

¹² W myśl art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych „Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest [...] wydatkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotację; [...]”.

¹³ Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych „Nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych działanie lub zaniechanie określone w art. 5–16, którego przedmiotem są środki finansowe w wysokości nieprzekraczającej jednorazowo, a w przypadku więcej niż jednego działania lub zaniechania – łącznie w roku budżetowym, kwoty minimalnej.” Kwoty minimalne wskazane w art. 26 ust 3 ww. ustawy w 2023 r. wynosiły 4 434,58 zł w I pół. oraz 5 104,90 zł w II pół., a w 2024 r. kwota minimalna stanowiła 6 445,71 zł.

Łączna kwota środków dotacji podlegających zwrotowi do budżetu państwa wynosi ogółem 4 759,20 zł (2 640,00 zł + 2 119,20 zł = 4 759,20 zł).

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONEGO UCHYBIENIA

Ad 3. Realizacja zadania

Błędna podstawa prawna, sentencja i uzasadnienie decyzji, na podstawie których przyznano świadczenie w formie posiłku

Stwierdzono, że udzielenie wsparcia w formie posiłku¹⁴, a więc świadczenia o charakterze niepieniężnym nastąpiło, w 26 na 27 skontrolowanych przypadków, na podstawie decyzji zawierających różnego rodzaju elementy odnoszące się do innej formy wsparcia w ramach Programów, tj. do świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, czyli zasiłku celowego. Szczegółowy wykaz decyzji z ustaleniami kontrolujących zawarto w aktach kontroli.

Na niezgodność decyzji z charakterem przyznanego świadczenia, wskazuje to że:

- jako podstawę wydania decyzji podano między innymi art. 39 ust. 1 i 2 u.o.p.s., tj. przepisy odnoszące się do zasiłków celowych,
- sentencje decyzji odnoszą się do zasiłków celowych poprzez to, że zawierają m.in. zwroty:
 - „Przyznać pomoc (...) w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wyżywienia (...)”,
 - „Przyznać pomoc (...) w formie świadczenia pieniężnego w formie posiłku (...)”,
 - „Przyznać pomoc (...) w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie kosztów obiadów (...)”,
 - „Przyznać pomoc (...) w formie zasiłku celowego na pokrycie kosztów wyżywienia (...)”,
 - „Przyznać pomoc (...) w formie zasiłku celowego na pokrycie kosztów obiadu (...)”,
- treść uzasadnienia decyzji pozostaje w sprzeczności z rzeczowym charakterem przyznanego świadczenia poprzez to, że zawiera m.in. zwroty, tj. :
 - „(...) rodzina spełnia zatem warunki do objęcia pomocą w formie zasiłku celowego.”.

(dowód: akta kontroli str. 119-176)

Na tę okoliczność Burmistrz Międzyzdrojów wyjaśnił, że: „Sentencje wskazanych decyzji jak i podstawa prawna nie określały prawidłowej formy świadczenia wyłącznie z powodu błędnie zapisanego rodzaju świadczenia i omyłkowo wskazanej podstawy prawnej. Aktualnie Ośrodek prawidłowo już kwalifikuje rodzaj przyznanego świadczenia”.

(dowód: akta kontroli str. 22-32, 416-425)

Należy zauważyć, że powołanie się w decyzjach, na podstawie których przyznano świadczenia w formie posiłku, na niewłaściwe przepisy u.o.p.s., tj. odnoszące się do zasiłków celowych, a więc świadczeń pieniężnych, jest działaniem nieprawidłowym.

¹⁴ Analiza danych zawartych w dokumentacji finansowo-księgowej oraz w zestawieniach sporządzonych przez Gminę na potrzeby kontroli wykazała jednoznacznie, że Gmina na podstawie wydanych decyzji administracyjnych poniosła wydatki na wsparcie niepieniężne w formie posiłku.

W związku z tym, że organ mógł wydać przedmiotowe decyzje mając do tego podstawę w innym przepisie u.o.p.s., tj. art. 48b ust. 2¹⁵ nie nastąpiło istotne naruszenie prawa.

Mając na uwadze powyższe, opisany sposób formułowania decyzji jest uchybieniem, którego konsekwencją jest możliwość skutecznego ich zakwestionowania przez stronę postępowania. Odpowiedzialność za opisane uchybienie ponosi kierownik OPS oraz kierownik jednostki.

Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia	Wyjaśnienia z dnia 30.05.2025 r. Burmistrza Międzyzdrojów ws. kontrolowanych zagadnień.
Ocena obszaru kontroli	Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji w ramach realizacji programów wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania w latach 2023-2024 ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami .
Wpis do książki kontroli	1/2025
Zalecenia	1. Dokonać zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie ogółem 4 759,20 zł, wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi w tym przypadku od dnia: – 10 października 2023 r. dla kwoty 1 278,00 zł, – 20 listopada 2023 r. dla kwoty 1 362,00 zł, – 5 grudnia 2024 r. dla kwoty 2 119,20 zł, tj. dnia przekazania dotacji z budżetu państwa. Odsetki należy naliczyć począwszy od dnia wskazanego w zaleceniu, tj. razem z odsetkami za ten dzień, a nie liczonymi dopiero od następnego dnia [Art. 169 ust. 1 pkt 1, ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.)]. Środki należy zwrócić w ciągu 15 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, tj. dnia stwierdzenia okoliczności, o której mowa powyżej. Dokonując zwrotu środków w tytule przelewu proszę o wskazanie, że następuje w związku z przeprowadzoną kontrolą. 2. W przypadku realizacji tego rodzaju zadania w przyszłości, do rozliczenia Programu wykazywać jedynie wydatki poniesione na jeden gorący posiłek. W związku z przekazaną przez Burmistrza Międzyzdrojów w piśmie z dnia 30 maja 2025 r. znak OPS.0810.715.1.2025.MM informacją, że OPS aktualnie prawidłowo już kwalifikuje rodzaj przyznanego

¹⁵ Por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 28 października 2020 r. II OSK 1651/20.

	świadczenia, odstępuję od wydania zalecenia w tym zakresie.
Pouczenia	– O sposobie wykonania zaleceń, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia. – Zwroty proszę kierować na właściwe rachunki bankowe Wojewody Zachodniopomorskiego, tj.: – nr 87 1010 1599 0056 3013 9135 0000 – dla dotacji, – nr 57 1010 1599 0056 3022 3100 0000 – dla odsetek. – Opis dokonywanego przelewu powinien zawierać pełną klasyfikację budżetową, rok, w którym uzyskano zwracaną dotację, wskazanie czy jest to zwrot dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem (dopisek: dot. WNzP), pobranej w nadmiernej wysokości (dot. PwNW) czy też nienależnie pobranej (dot. NP), a także odniesienie do numeru pisma i daty wystąpienia pokontrolnego. – Odsetki należy naliczyć począwszy od dnia wskazanego w zaleceniu, tj. razem z odsetkami za ten dzień, a nie liczonymi dopiero od następnego dnia. – Odsetek od dotacji nie nalicza się w sytuacji, gdy ich wysokość przed zaokrągleniem do pełnych złotych nie przekracza 8,70 zł. [Art. 54 §1 pkt 5) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2025 r., poz. 111 ze zm.)]. – Zgodnie z art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2024 r., poz. 104 ze zm.) niedokonanie w terminie zwrotu dotacji w należnej wysokości jest naruszeniem dyscypliny finansów publicznych. – Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	Z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Bartosz Brożyński I Wicewojewoda Zachodniopomorski <i>/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/</i>